

Історія 10

Лекція #2

ОСТАННІ РОКИ
РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

1914-1917

НАСЛІДКИ ДОВГОЇ ВІЙНИ, 1914-1917

- ❖ У перших трьох роках Першої Світової Війни, Росія зазнала величезні військові (military) поразки (defeats).

➤ Російська піхота, неозначена дата, Перша Світова Війна.

❖ Територію котру
програє включає
Польщу, Волинь,
Полісся, усі три
балтійські країни,
та Галичину.

Перша світова війна

Територіальні зазіхання держав перед війною:

	Німеччини		Франції
	Австро-Угорщини		Болгарії
	Італії		Сербії
	Румунії		Росії

НІМЕЧЧИНА

Німеччина та її союзники

ФРАНЦІЯ

Країни Антанти та їхні союзники

ДАНІЯ

Нейтральні держави

Головні напрямки дій військ:

Німеччини та її союзників

Країн Антанти та їхніх союзників

Лінії фронтів:

у 1914 р.

наприкінці 1915 р.

наприкінці 1916 р.

наприкінці 1917 р.

на момент укладення

перемир'я 1918 р.

❖ Втрати вояків - 7.5 мільйонів загинуло, поранено чи попало в полон (became prisoners of war).

➤ Німецькі військові ведуть російських полонених після битви над озером Нарох . 120,000 російського війська було вбито, поранено або взято в полон, 18 березня 1918 р.

- ❖ На домашньому фронті (on the home front), в Росії переходить велика інфляція, спекуляція, і збідніння населення (improverishment of the population).
 - брак працівників, як на селі так і в індустрії
 - брак фахівців (skilled workers)
 - брак ресурсів (lack of resources)
 - система транспорту уживана на воєнні потреби, і заломлюється (deteriorates)

- ❖ Результат – страйки, жорстокі репресії урядом проти опозиції, в населенню втрачається довіря до уряду і до монархії.
- ❖ Перші прояви революції, це вбивство Распутіна.

➤ Распутін з царинею
Алехандрою і її дітьми,
1908.

РЕВОЛЮЦІЯ В САНКТ ПЕТЕРБУРЗІ, ЛЮТИЙ 1917

- ❖ Другий, це революція в Петрограді 25 лютого, 1917 (8 березня за новим календаром), так звана *Лютнева Революція*.

- Вояки на барикадах, Санкт Петербург, лютий 1917.

❖ Цар Микола II
резигнує свій
трон, його брат
не приймає
корону, і
кінчається
монархія
Романовів.

❖ Формується Тимчасовий Уряд (Provisional Government) в Петрограді.

- ❖ Урядом провадив князь Г. Львов, і до уряду входили, В. Н. Львов, В. А. Рзевський, С. І. Шідльовський, М. В. Родзіанко, В. В. Шульгін, В. А. Енгельгардт, О. Керенський, М. А. Каравлов.

- ❖ Усі громадські, національні та політичні партії і рухи починають працю над “Новою Росією.”
- ❖ Завданням Тимчасового Уряду було:
 - стабілізувати економічну ситуацію Імперії,
 - скликати установчі збори парламенту – Думи,
 - вирішити питання про владу і вигляд уряду,
 - Вирішити чи продовжувати війну,
 - написати і прийняти Конституцію,
 - відбути вибори.

УКРАЇНА, ЛЮТИЙ 1917

- ❖ Де Україна стоїть в цьому моменті?
- ❖ 13 березня 1917, творяться по містах України організації які представляють Тимчасовий Уряд (ТУ), переважно російські.
- ❖ Також творяться ради (soviets) при військових частинах, та у індустріальних центрах України.

- ❖ В Києві, творяться два уряди:
 - Київська Рада Робітничих і Солдатських Депутатів (радикали).
 - Центральна Рада.
 - Ліберали-соціалісти із політичних партій: Товариства Українських Поступовців, Соціал-Демократів, та Соціялістів-Революціонерів.
 - Вони створені під проводом Євгена Чикаленка, Сергія Єфремовича, Дмитра Дорошенка, Володимира Винниченка, і Симона Петлюри.

Київъ.
Kiev.

Педагогическій музей.
Musée Pédagogique.

- Педагогічний музей імені цесаревича Олексія, де працювала Українська Центральна Рада від лютого 1917.

❖ Центральна Рада (ЦР)
вибирає історика Михайла
Грушевського як першого свого
голову.

- ❖ Тобто, відразу творяться принайменше три організації які називають себе представничим урядом України (representative government), який мав за відповідальність представляти Україну в Петрограді.
- ❖ В той сам час виходять великі демонстрації українців які підтримують ЦР.

- ❖ Демонстрації відбуваються і в Києві, в Харкові, як також і в Петрограді.

- Українська демонстрація в Петрограді, Березень, 1917.

- У Києві маніфестація підтримки ЦР. 13 березня 1917 на Софіївській площі виходить 100,000 українців..

- ❖ В наступних тижнях відбуваються великі все-українські з'їзди різних політичних, військових, селянських, трудящих (workers), націоналістичних, та інших груп по цілій Україні.
- ❖ І майже усі вони вибирають своїх представників, які мали служити інтересам своїх груп при ЦР.
Наприклад:

❖ Наприклад:

- 19 квітня, український народний конгрес утвердив ЦР, і вибрав 150 делегатів, і затвердив Грушевського на посаді голови ЦР.
- 18 травня, з'їзд українських вояків підтвердив ЦР.
- В червні, з'їзд українських селян підтвердив ЦР.
- З'їзд робітників робить це саме.

- ❖ До червня, із підтримкою великої частини народних представників, і начисляючи коло 800 делегатів, ЦР починає бачити свою роль як парламент України.
- ❖ Деякі меншості, як наприклад росіяни і євреї, ставилися вороже проти ЦР.

- ❖ З кінцем травня, Винниченко очолив українську делегацію в Петроград на переговори щодо статусу України, та її представництва в ТУ.
- ❖ Подорож закінчилася не успішно, і Тимчасовий Уряд не хотів надати суверенітет чи автономію Україні.

ПЕРШИЙ УНІВЕРСАЛ УНР

- ❖ 23 червня (10 червня 1917 за новим календаром), ЦР проголошує свій Перший Універсал проголошує вільну Україну, яка не відокремлена від Росії буде сама собою урядувати.

УНІВЕРСАЛ

Української Центральної Ради

до українського народу, на Україні й по-за Україною сущого.

Народе Український! Народе селян, робітників, трудящегося народу!

Волею своєю ти поставив нас, УКРАЇНСЬКУ, ЦЕНТРАЛЬНУ РАДУ, на сторожі прав і воленостей Української Землі.

Найкращі сили твої, виборні люди від сел, від фабрик, від сільських казарм, од усіх громад і товариств українських вибрали нас УКРАЇНСЬКУ ЦЕНТРАЛЬНУ РАДУ, і наказали нам стояти й боротися за ті права та воленості.

Твої, народе, виборні люди заявили свою волю так:

Хай буде Україна вільною. Не одділюючись від всієї Росії, не розриваючи з державою російською, хай народ український на своїй землі має право сам пораджувати своїм життям. Хай порядок і лад на Україні дають — вибрані, вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням — Воєнародні Українські Збори (Союм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Україні, мають право видавати тільки наші Українські Збори.

Ті ж закони, що мають лад давати по всій російській державі, повинні видаватися у Всеросійським Парламенті.

Ніхто краще нас не може знати, чого нам треба і які закони для нас лучші.

Ніхто краще наших селян не може знати, як пораджувати своєю землею. І через те ми хочемо, щоб після того, як буде одібрано по всій Росії поміщицькі, казенні, царські, монастирські та інші землі у власність народу, як буде вилено про це закона на Всеросійському Учредительному Зібранні, право пораджування нашими українськими землями, право користування ними належало тільки нам самим, нашим Українським Зборам (Союмові).

Так сказали виборні люди а усій Землі Українській.

Сказавши так, вони вибрали з-поміж себе нас, УКРАЇНСЬКУ ЦЕНТРАЛЬНУ РАДУ, і наказали нам бути на чолі нашого народу, стояти за його права і творити новий лад вільної АУТОНОМНОЇ УКРАЇНИ.

І ми, УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА, вклонили волю свого народу, взяли на себе великий тягар будови нового життя і приступили до тієї великої роботи.

Ми гадали, що Центральне Російське Правительство простягне нам руку в сія роботі, що в згоді з ним ми, Українська Центральна Рада, зможемо дати лад нашої землі.

- ❖ Тобто, проголошено суверенітет в контексті Російської Імперії.
- ❖ В Україні і в Росії, росіяни і російський уряд розлючені.
- ❖ ТУ з Петрограду посилає делегацію в Київ щоб розв'язати цю справу.

- ❖ В той момент, російські війська зазнають катастрофічну поразку на фронті в Галичині.
- ❖ Провал (collapse) фронту на Галичині, примусив ТУ визнати ЦР як уряд України, в контексті Російської Федерації.

ДРУГИЙ УНІВЕРСАЛ УНР

- ❖ В наслідок, ЦР видає свій Другий Універсал, 3 липня 1917.

У Н І В Е Р С А Л
У К Р А І Н С Ь К О І Ц Е Н Т Р А Л Ь Н О І
Р А Д И . -

Громадяне землі Української:

Представники Временного Правительства повідомили нас про ті певні заходи, яких Временне Правительство має вжити в справі управління на Україні до Учредительного Зібрання. Временне Правительство, стоячи на стороні завойованої революційним народом волі, визнаючи за кожним народом право на самоозначення і відносячи остаточне встановлення форми його до Учредительного Зібрання, - протягає руку представникам Української демократії - Ц е н т р а л ь н і й Р а д і, і закликає, в згоді з ним творити нове життя України на добро всієї революційної Росії.

Ми, Центральна Рада, яка завжди стояла за те, щоб не одділяти Україну од Росії, щоб вкупі з усіма народами її працювати до розвитку та добробуту всієї Росії і до єдності демократичних сил її, з задоволенням приймаємо заклик Правительства до єднання і оповіщаємо ВСІХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ:

Українська Центральна Рада, яка обрана Українським народом через його революційні організації, незабаром попов-

Голова Української Центральної Ради

М. Грушевський

Генеральний Секретаріат
Української Центральної Ради:

Голова Генерального Секретаріату *В. Винниченко*

Генеральні Секретарі:

Х. А. Олександрович
М. М. Сидор
О. М. Муромцев
В. С. Савицький
А. С. Македонський
І. В. Стенюк

Генеральний Писарь

П. Христюк

У Києві. 1917 року липня 3-го дня.

- Оголошено що ТУ в Петрограді визнає ЦР як уряд України, а що ЦР визнає ТУ як уряд Росії, і що Україна лишається частиною Росії.
- Оголошено створення Генерального Секретаряту який мав бути виконавчий орган (executive branch) уряду України (government).

➤ Перший
Генеральний
секретаріат
Української
Центральної
Ради. 1917 р.

Стоять (зліва направо): Павло Христюк, Микола Стасюк, Борис Мартос;
Сидять (зліва направо): Іван Стешенко, Христофор Барановський, Володимир Винниченко,
Сергій Єфремов, Симон Петлюра

- ЦР обіцяє росіянам і євреям України, що вони стануть інтегральною частиною уряду України, і що ЦР буде допомагати меншостям.
- Російські та єврейські політичні групи прилучаються до ЦР. (Опісля майже 25% із 822 делегатів у ЦР є з меншостей (from minority groups)).

❖ При Генеральному Секретаряті (ГС) створено 8 міністерств, і головою став Володимир Винниченко.

- ❖ І тоді проблеми ЦР і ГС виринають на поверхню, і показують брак керівництва (leadership), досвіту (experience), компромісу, і навіть правдивої влади (power).

❖ ЦР і ГС не можуть забезпечити:

- самопорядок (law and order)
- продукти до міст (food and products)
- організацію та утримання залізниць (organization and maintenance of the railways)
- земної реформи (land reform)
- створення української армії

❖ ЦР тратить відносини і довір'я населення і країни.

❖ Чи може уряд довго втриматися без полагодження цих справ?

❖ В серпні, Ґенерал Павло Скоропадський зголошується до ЦР із 40,000 вишколених вояків, щоб створити перший корпус української армії.

- ❖ ЦР відкидає пропозицію, вважаючи підозрілим мотивації Скоропадського, який був російським аристократом, Генералом російської армії, та одним із найбільших землевласників в Україні.
- ❖ Вони не зрозуміли, що Скоропадський вже провадив процесом «українізації» цілого корпусу українців на румунському фронті.

- ❖ ЦР також вороже ставиться до чиновників уряду (government workers – bureaucracy), які переважно були залишенці (left over) із царських часів, і переважно були не українці, а росіяни чи євреї.
- ❖ Із переговорами земних реформ, виявляється велика ненависть до заможних (rich) землевласників, як і противне вороже наставлення землевласників до ЦР.

- ❖ В Україні через літо стає безладдя (chaos) і навіть анархія.
- ❖ Не помагає що із розвалом (collapse) російської армії південного фронту, мільйони солдатів російської армії покидає фронт, і втікають додому.

- ❖ Тобто, мільйони озброєних (armed), голодних солдатів, зрадикалізовані радами (radicalized by the soldiers' soviets), і розгнущданих (uncurbed - без проводу офіцерів)) переходять Україну в дорозі додому.
- ❖ Інші, зорганізовані радами солдатів або сильними офіцерами, почали переходити країну озброєними загонами (militias – under the control of war lords).

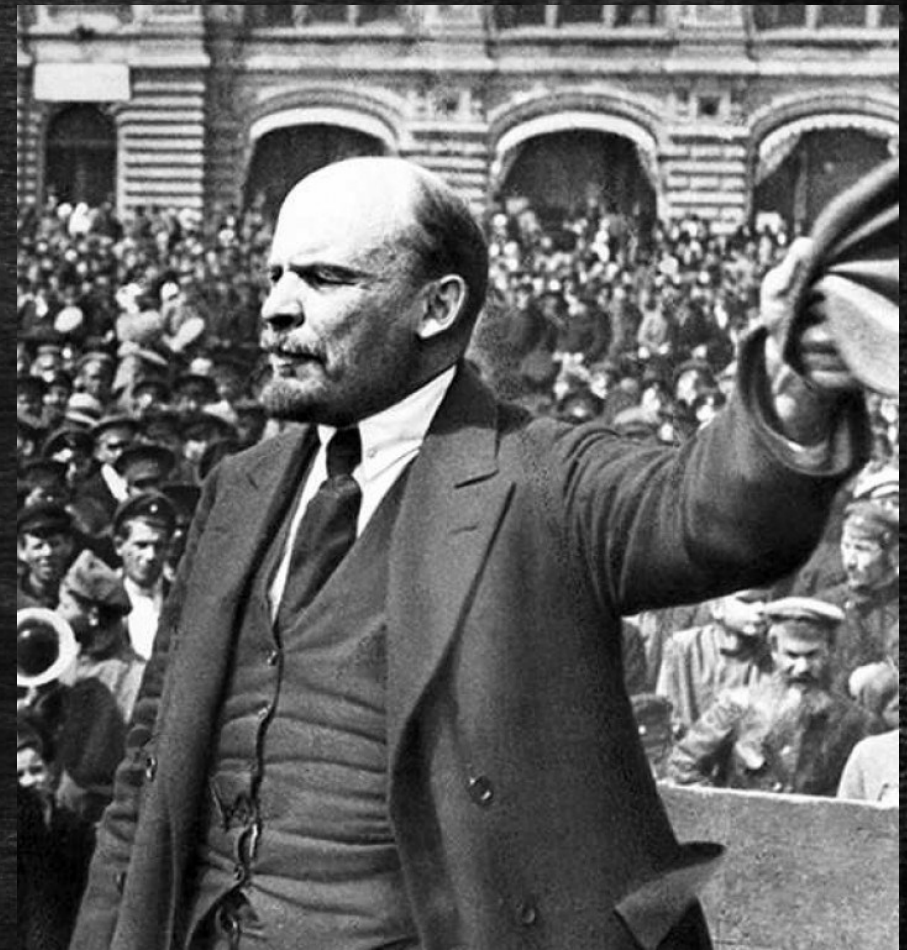
- ❖ Як ці вояки поведуться на Україні?
- ❖ Чому вони так поведуться?
- ❖ Як ставляться до населення?
- ❖ Що робить ЦР щоб охороняти населення від цих солдатів?

ЖОВТНЕВА РЕВОЛЮЦІЯ 1917

- ❖ З кінцем жовтня (7 листопада) ситуація в Росії стає радикально інакшою.

- ❖ З переворотом (coup d'état) більшовиків, і арештом Тимчасового уряду, до влади в Петрограді, приходить В.І. Ленін та Комуністична Партія.
- ❖ ЦР не передбачила події в Петербурзі, і не була готова на ситуацію яка виринула по цілі Російській Імперії опісля.

ДРУГИЙ УНІВЕРСАЛ УНР

- ❖ В наслідок, 22 листопада ЦР видала свій Третій Універсал, в якому утворила Українську Народну Республіку (УНР) у федеративному союзі із Федеративною Росією (within the context of a new Federal Republic of Russia).

ТРЕТІЙ УНІВЕРСАЛ

Української Центральної Ради.

Народо Український і всі народи України!

Тяжка і трудна година впала на землю республіки Російської. На півночі в столицях і в міжурядових і кріпавих боротьбах Центрального Правління нема, і по всьому ширяться беззаконня, беззаконня і руйна.

Наш край так само в небезпеці. Без влади, думки, сили, народної Вераби тут може прийти в беззаконня усобиці, різні, загибелі.

Народо Український! Ти, разом з братними народами України, постави нас, борити права, здобути боротьбою, творити лад і будувати все життя на нашій землі і ви, Українська Центральна Рада, тишою, силою во ім'я творення ладу в нашій країні, во ім'я рятівання всієї Росії, оповідаємо:

Одним Україною став Український Народною Республікою.

Не оділяючись від республіки Російської, зберігаючи єдність її, ми твердо стисло на нашій землі, щоб силами нашими допомогти всієї Росії, щоб уся Республіка Російська стала федеративною різномірною і всім народам.

До Установчих Зборів України, вся влада творити лад на землях наших, дати закон і провадити виконати нам, Українській Центральній Раді, і нашому правлінству—Генеральному Секретаріату України.

Можучи силу і влада на рівній землі, ми тую

Так само будемо збавляти, щоб на жорстокому конгресі права народу українського в Росії і на в Росії не були в загрозу порушені. Але до жорстокого конгресу громадяни Республіки України, разом з громадянами усях народів Російської Республіки повинні прийти гаслом: на своїх місцях, на фронті, так і в тилу.

Останніми часами всі здобути революційні буди закінчено відношенням народ на смерть. Оповідаємо:

Одним на землі Республіки Української смертю карає насущно.

Всі уявлення і затримки за політичні виступи, зроблені до цього дня, ми уже засудили; так і засудили в такому і тим, хто ще до відповідальності не потягнутий десь зовні амністії. Про це негайно буде наведено закон.

Суд на Україні повинен бути справедливий, відповідний людській моралі.

З того жогом принишено Генеральному Секретаріату Судових Справ зробити всі заходи, щоб виконати судництво і принести йому до згоди з правими вимогами народу.

Генеральному Секретаріату Внутрішніх Справ принишено:

Внести всі заходи до закріплення і поширення прав місцевого самоврядування, щоб відновити організацію місцевої адміністративної влади на місцях, і до створення квітківського закону і співробітництва його

➤ Проголошення
Третього
Універсалу УНР,
Київ, 22
листопада, 1917.

- ❖ Розлючені проголошенням, більшовики в Петербурзі наказали українським більшовикам почати повстання проти ЦР.
- ❖ Повстання, яке почалося з кінцем листопада, було швидко придушене збройними силами України.
- ❖ В грудні Ленін видав ультиматум, вимагаючи щоб ЦР склала зброю, та віддала владу більшовикам.

- ❖ 17 грудня більшовики відкрили в Києві «Всеукраїнський з'їзд рад» (elections).
- ❖ На цих виборах, Партія Більшовиків одержала менше 10% всіх голосів в Україні.
- ❖ Переважаюча більшість українських комуністів та соціялістів піддержали ЦР, і проголошенню ІІІ-го Універсалу.

- «фото» Всеукраїнського З'їзду Рад.
Правдоподібно
підроблене
більшовиками вже в 20-
тих чи 30-тих роках. .

- ❖ Більшовики демонстративно покинули участь в ЦР і виїхали до Харкова.
- ❖ В той сам час, Червоні Війська захопили Харків, і там скликано нові вибори советської влади.
- ❖ Після виборів, більшовики проголосили Українську Радянську Республіку 25-го грудня 1917 року.

- ❖ В той сам час, українські більшовики із Тротським та Леніном почали пляни військово перебрати цілу Україну.
- ❖ 7 січня 1918, Червона Армія котра начисляла коло 30,000 солдатів почала наступ на цілу лівобережну Україну, з метою як найшвидше дійти до Києва, та зайняти владу.

ПІДГОТОВИВ МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ТОВАРИСТВА

“РІДНА ШКОЛА”

В ДЕТРОЙТІ

2026 – всі права застережені